

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena :	Zodpovedný redaktor :	Redakcia a vydavateľstvo :
Na celý rok ... 4 koruny — hal.	Dr. ALEXANDER ERNSZT,	Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
Na pol roka ... 2 " — "	páp. kornornik.	sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novín
Na štvrt' roka... 1 " — "	Majiteľ' a vydavateľ' :	ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
<i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i>	JÁN MOLNÁR.	Rukopisy sa nazpak nedávajú.

6% -ová uhorská kráľovská od dane oslobodená štátna rentová, tretia válečná požička.

(K upísaniu do 17. novembra roku 1915.)

Finančný minister Ján Teleszky z príležitosti vypustenia úpisov tretej válečnej požičky s nasledovným vyzvaním obrátil sa ku krajin-skému obecnstvu :

Každý vie, že je ku vojne treba mnoho peňazí. Vystrojenie armády, jej zaopatrovanie stravou, kanónami, zbraňou a rozličnými inými válečnými prostriedkami stojí mnoho a mnoho millionov. A marné je mnoho vojakov, daromné je oduševnenie, daromná chrabrosť týchto vojakov, marné je aj najvýtečnejšie vedenie armády, keď štát ku pokračovaniu vo vojne nemá dost peňazí.

Už pätnásť je toto mesiac, čo spolu s naším slávnym spojencom, s veľkým a mohutným nemeckým národom a s víťaznými Turkami, ako aj s našimi vernými susedmi Bulharmi proti celému nepriateľskému svetu bojujeme. Dosavadne výsledky nášho válečného zápasu sú opravdu skvelé a veľké! S pýchou môžeme pohliadať na ne. Sväté hranice našej vlasti sú nedotknuté, ba ďaleko — vo vnútri Ruska prenasledujeme nepriateľa, vierolomný Talian zkrvavený uteká späť s úbočí Tyrolska a teraz naše trestajúce rameno udre na zákernícke vražedlné Srbsko. Vojakov máme dost. Vyzkúsená šikovnosť nášho vojvodcovstva ale v ďalšom víťaznom napredovaní a aj v konečnom našom víťazstve môže každého uspokojiť. Len ešte

jedno potrebuje štát, aby toto konečné víťazstvo iste a čímskôr nastalo: peniaze, veľké peniaze.

Odkiaľ ich má vziať, keď dlhá vojna môže vyčerpať peňažnú hotovosť štátu, i keď je tá akokoľvek hojná? Uhorský štát len od svojich občanov môže dostať peniaze potrebné ku vedeniu vojny. Každý už mnoho počul a mohol čítať o válečnej požičke, ale požičku štátu ešte každý neposkytol, alebo nie v takej miere, ako by to bol mohol urobiť. Týmto vyzvaním s najúplnejšiu dôverou obraciam sa ku vlasteneckej svedomitosti občanov krajiny a aj ku ich zdravému pochopovaniu svojich záujmov. Mnohí občania štátu zaiste preto zdržiavali sa dosiaľ od poskytnutia požičky štátu, bo nevedeli, že vzhľadom na štát zdar válečnej požičky je nevyhnutne potrebný ku víťaznému zakončeniu vojny, vzhľadom na nich samých ale je poskytnutie požičky veľmi, veľmi osožné.

Mnohí si myslia, že svoje peniaze majú na najbezpečnejšom mieste, keď ich majú v truhle.

Toto ale nestojí!

Najväčšia bieda čaká na nás, ba ešte i na naše deti, ba i na vnukov našich vnukov, keď sa teraz nesponáhlame ku pomoci štátu a našim meškaním umožníme, aby nás nepriateľ na našej víťaznej ceste zastavil.

Pomyslime, čo by boly hodné v tomto páde schované peniaze? Všetkým nič. Toto nebezpečie odstránime len tak, keď každý svojou majetkovou silou prispeje ku válečnej požičke.

Úpis válečnej požičky, štátna dlžobná obligácia, ktorú na uznanie požičky dostaneme, je práve taký istý cenný papier, ako hotové pe-

niaze, ale medzi dvoma je ten veľký rozdiel, že doma držané hotové peniaze úroky, interes nedonášajú, kdežto válečné úpisy donášajú veľký dôchodok v úrokoch. Doma schované peniaze sú také, ako úhorom nechané zeme: nič nedonášajú svojmu gazdovi, ba časom aj tratia na hodnote. Oproti tomuto, keď si kúpime cenný papier — úpis válečnej požičky — naše peniaze sú isté a stále sa množia hojným interesom.

Teraz musíme smýšľať tak, že jedna časť tohoročnej úrody neni naša, lež za vlast bojujúcich uhorských vojakov. Keby oni takto slávne nebojovali, podkovy koní nepriateľov boli by spustošily naše siatiny a Rusi, Srbi a Taliani neboli by žali nám, ale sebe. Cenu tohoročnej úrody tedy, aspoň zčiasťky, našou povinnosťou je prepustiť krajine ku použitiu, aby uhorské voje nielen srdcom, dušou a smelosťou, lež aj každým vojenským vystrojením boli mocnejšie, ako nepriateľ.

Keď otvoríme trublicu, v prvom rade aj sami sebe pomôžeme, lebo prideme k dobrému obchodu a vlastne len samým sebe požičiame a potom aj voči požiadavkám štátu dokážeme sa byť hodnými vlastencami. Hrdinské voje našej milovanej vlasti ale dajú nám za to na zámenu víťazný, slávny, trváci, kvetúci pokoj.

Udalosti svetovej vojny.

Vojna proti Talianom.

Naše čaty odrazily početné silné nepriateľské útoky.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa, vydaná 21. októbra.

Na celom juhozápadnom fronte sú boje veľkých rozmerov.

V Tyrolsku včera početné silné útoky Talianov sa rozpadly na našich silných posíciach. Tak naše čaty na vilgereuthskej planine predvčerom v noci šesť útokov odrazily a včera behom dňa útočiaceho nepriateľa trikrát odbily. Ten istý osud mal tam aj dnes v noci jeden s veľkou válečnou silou prevedený nepriateľov útok.

V Dolomitoch nové talianske útoky sme odrazili na Col di Lane, na Monte Ciefe a pri pohraničnom moste od Schluderbachu južne. Nepriateľ, ktorý sa na tomto území už od viac dní ustáva, nikde nevedel čo i len ten najnepatrnejší výsledok dosiahnuť.

Na sedle Carni, od jazera Volay západne, jeden útok talianskych alpských čiat sme odbili.

Na Prímorí palba talianskeho delostrelectva s najväčšou prudkosťou sa stupňovala a cez deň na celom fronte Isonza trvala. Pokusy nepriateľských peších a technických čiat o sblíženie sa palba našej pechoty a strojových pušiek zmarila.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Marné útoky Talianov.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa, vydaná 22. októbra.

Ako sme očakávali, včera predpoludním po delostreleckej príprave, ktorá trvala vyše päťdesiat hodín, započal sa všeobecný útok hlavnej sily talianskej armády proti našim posíciam na Prímorí. Tento útok je už tretí vo vojne, ktorá teraz už päť mesiacov trvá.

Na Krne, pri posíciach tolmeinskeho predmostia, zvlášte na kraji doberdovskej planiny je rozhorčený boj. Proti opornému bodu Krn urobený útok talianskeho pluku mobilnej milície č. 119. *s mimoriadne ťažkými ztratami nepriateľovými sa rozpadol.* Druhý útok na tomto istom odseku v ohni našich smelých obranných čiat za krátky čas sa tiež zmaril. Priestor pred našimi posíciami pokrývajú mrtvoly Talianov. V tolmeinskom predmostí útoky nepriateľa smerovali hlavne na Mrzli Vrh a proti južnej časti našej obrannej čiaty. *Všetky útoky sme krvave odrazili.* Kde nepriateľ na jednotlivých miestach vnikol do našich, prvým útokom prelomených najprednejších ochranných čiar, odtiaľ ho naše protiútoky znova vybily. Ztraty Talianov sú veľmi veľké. Na Monte San Michele silné nepriateľské čaty popoludní vnikly do našich streleckých úkrytov. Nasledujúcim protiútokom sme ich všade späť zahnali. *Naše predošlé posície znova sú v našej moci.* Po viacnásobných útokoch Talianom aj na južnom susednom odseku sa podarilo vniknúť do našich streleckých zákop. *Ani jeden z nich sa späť nevrátil.* Jáhozápadná časť planiny bola dejišťom krvavého zápasu. Boje na mnohých miestach vivinuly sa v ručný zápas. Nepriateľove ztraty tu sú zvlášte veľké.

Pominulej noci boje na doberdovskej planine s nezmenenou prudkosťou trvaly ďalej.

V Korutánsku na Hoch-Weissensteine (Monte Peralba), na odseku Plöcken a v Seebach-Thale boli slabšie útoky, ktoré sme odrazili.

Na tyrolskom fronte, jako dosiaľ, tak aj teraz boli prudke delostrelecké boje.

V Dolomitoch novšie talianske útoky sa rozpadly na našich pevných posíciach.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Všetky útoky Talianov sme odrazili.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa vydaná 23. októbra.

Taliani 22. októbra na úsvite takmer na celom prímorskom fronte znova započali svoje mimoriadne

prudké útoky. Jako v predošlé dni, aj včera **všetko napínanie síl Talianov bolo marné**. Okolo poludnia na úbočiach Javorčeku zmaril sa jeden silný útok nepriateľov, ktorý miestami prišiel ku našim posíciám. Na Krne, na Mrzli Vrchu a na iných punktoch tolmeinského predmostia početné novšie útoky Talianov **krvave sa rozpadly**. Nepriateľovo delostrelectvo znova utrpelo krvavé ztráty. Priestor, kde pri Kozarsce alpínski a kde pri Sele bersaglierski útočili, pokrývajú mrtvoly. **Naše statné čaty všetky svoje posície podržaly**. Na údolí Plavy nepriateľská pechota s tretím útokom vnikla do našich zákop pri Zagore, ale sme ju bez meškania znova vyhnali odtiaľ.

V gorickom predmostí silná delostrelecká palba celý deň trvala a proti našim streleckým úkrytom na výšine Podgory stala sa veľmi prudkou. Jeden, proti tejto výšine pokúsený útok nepriateľov zmarila palba našich batterií. Na doberdovskej planine nepriateľská pechota aj včera urobila opätovné útoky proti Monte San Michele. Tri útoky sme krvave odrazili. Len raz sa podarilo nepriateľovi dostať sa na krátky čas do našich posícií. Jedným silným protiútokom peší pluk č. 43. všade ho odbil. Monte San Michele je nezmenene v našej moci. Aj ináč sa rozpadly na húževnatej vytrvalosti smelých obrancov **všetky útoky nepriateľa proti doberdovskej planine**. Celý deň ustavične zopakované početné vytrhnutia talianskej pechoty takmer bez výnimky s tým sa skončily, že útočiaci v neporiadku dali sa na útek.

V Korutánsku a Tyrolsku palba talianskeho delostrelectva na celom fronte trvá. S najťažšími tratami nepriateľovými sme odrazili proti Col di Lena urobené tri útoky a jeden proti pohraničnému mostu od Schluderbachu na juh namerený útok. Od Arabby na juh tyrolskí jágri útokom zaujali jednu napred potisknutú posíciu nepriateľovu. Obranné čaty ochranných diel Vilgereutha tiež odrazily všetky útoky.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Všetky útoky Talianov rozpadly sa s ich hroznými ztratami.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa vydaná 24. októbra.

Pri Isonze všeobecná bitka ešte trvá. Včera s páru nemajúcou rozhorčenosťou svedené boje pechoty rozprestrelly sa i na gorické predmostie. Útoky nepriateľa na húževnatom bránení sa našej smelej pechoty, ktorú mohutný účinok palby našich diel utešene podporoval, **všade znova s jeho strašnými ztratami sa rozpadly**. Hlavný útok Talianov proti tyrolskému frontu sprevádzaly s veľkými válečnými silami urobené vytrhnutia.

Planiny Vilgereuth a Lafran stoja pod prudkou delostreleckou palbou. Viac divísií talianskej pechoty proti frontu Dolomit robí útoky. Tu predvčerom a včera krvave sme odbili po jednom útoku proti Bambergerhausu, Col di Lana a proti posícií na Tre Sassi, dve

proti Rufiedu (od Schluderbachu juhozápadne) namerené vytrhnutia a štyri proti našim čiarom od obce Sief severne a v doline Popena urobené útoky.

Na korutánskom fronte byly len delostrelecké boje a menšie srážky.

Nepriateľ vo flitschskej kotline a na odseku Krnu včera predpoludním bez zdaru sa pokúsil o jednotlivé vytrhnutia a útoky. Potom boj oslabil.

Proti frontu Mrzli Vrch po tolmeinské predmostie záverečne Taliani ešte vždy zúfalým napínaním síl robia útoky. Zvlášte výšinu západne od Santa Lucie napádajú znova neprestajne. Alpínski tu vnikli do jedného malého odseku frontu, ale ich energický protiútok peších plukov č. 53. a 86. čoskoro znova vybil odtiaľ.

Nepriateľ ani na fronte Isonzo medzi predmostiami tolmeinským a gorickým **nikde sa nevedel preraziť**. Tu zvlášte pri Plave bol prudký boj. Pred gorickým predmostím už predvčerom viac, proti Monte Sabotino pokúsených útokov sa rozpadlo. Včera po silnej delostreleckej príprave veľmi značná talianska válečná sila urobila útok proti tomuto, nad okolím panujúcemu vrchu, jako i proti Osvavije. Boj vlnil sa sem i tam, v noci tiež ďalej trval; skončil sa s tým, že **naše čaty všetky svoje posície nepoklátiteľne podržaly**.

Na kraji doberdovskej planiny na odseku medzi Mainizza a Monte dei sei Busi bitka s nezmenenou prudkosťou zúrila ďalej, kdežto na južnom odseku deň a noc tichšie sa minuly. S čerstvými silami vždy znova napred hnané útoky nepriateľa úplne sa zmarily. Taliani len priechodne vedeli sa zahniezdiť v našich jednotlivých predných zákopách. Naša pechota, tak statný peší pluk č. 39., od San Martina južne svoje posície v ručnom zápase vždy znova zpätzaujala.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Všetky talianske útoky končia sa s nezdarom nepriateľa.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa vydaná 25. októbra.

Bitka pri Isonze ešte trvá.

Obranci aj včera, vo štvrtý deň veľkého boja pechoty, **zapričiniac nepriateľovi najťažšie ztráty odrazili všetky útoky Talianov**, nakoľko sa už prv nerozpadly v palbe nášho delostrelectva. Naše čaty všade podržaly svoje posície.

Na tyrolskom fronte naše obranné čiary na planine Vilgereuth viac bataillonov, jako dosiaľ aj teraz bez zdaru napadlo. Podobne sa zmarily proti Cima di Mezodi, obci Sief a proti najhornejšej časti doliny Rienz urobené útoky.

Na Krne jeden útok včera, druhý dnes v noci sme odrazili. Dve vytrhnutia proti Mrzli Vrchu sa tiež zmarily za mimoriadne ťažkých ztrát Talianov. Nepriateľ od tohto vrchu na juhovýchod vnikol do jedného krátkeho odseku jednej zákopy, ale ho náš protiútok znova vybil odtiaľ. Dva alpínske bataillony nato pokú-

sily sa tu o jeden novší útok, ktorý sa však v našej palbe rozpadol. Tieto nepriateľské oddelenia takmer úplne boli zničené.

Pred tolmeinským predmostím útoky smerovali hlavne proti našim posíciám na chrbte vrchu od Santa Lucie na západ a pri Sele. Všetky posície ostaly v našej moci.

Odsek Plavy stál pod palbou ťažkého delostrelectva. Naše delostrelectvo rozprášilo pri Plave shromažďujúce sa čaty nepriateľa. Pri Zagore Taliani behom dňa vzali do svojej moci jeden vyčnievajúci odsek našich zákop. V noci sme ich vyhnali odtiaľ. Včera predpoludním pred Monte Sabotinom palba nášho delostrelectva potlačila jeden novší útok nepriateľa. Potom už nepriateľ ani neurobil v tomto smere novšie pokusy o to, aby sa sblížil ku posíciám gorického predmostia.

Boje najprudšie byly na severnom odseku doberdovskej planiny, kde veľmi veľká talianska válečná sila v zástupoch napredujúce viackrát útočila. Vždy zvova a znova zničujúcou palbou sme ich privítali tak, že nepriateľ prinútený bol späť utiecť do svojich úkrytov.

Osud jedného od Monfalcone na východ pokúseného útoku bol ten istý, jako všetkých ostatných napínaní síl Talianov.

Nad Triestom včera popoludní zjavil sa jeden letúň nepriateľa a hodením bomby dvoch obyvateľov zabil, dvanástich poranil.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Hrozné ztraty Talianov.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa, vydaná 26. októbra.

Včerajší deň bitky, primerane ku predošlým, na ronte na doberdovskej planine tichšie uplynul, kdežto pri našich posíciách na gorickom a tolmeinskom predmostí a na odseku od Tolmeinu na sever po Krn viedol sa mimoriadne prudký boj. Všetky tieto boje skončili sa s úplným nezdarom nepriateľa.

Na Krne tri vytrhnutia Talianov rozpadly sa v našej palbe. Pred Mrzli Vrchom zmaril sa jeden nočný útok nepriateľa. Popoludní zvlášte delostrelecká palba pripravila novšie útoky veľkej delostreleckej sily proti tolmeinskému predmostiu. Naše čaty pozde večer odrazily novší útok proti výšine od Santa Lucie na západ, dnes včasne ráno však novší útok proti posícii od Kozarsce na sever, *zapríčiniac nepriateľovi ťažké ztraty.* Posledne spomenutý útok vyvinul sa v ručný zápas. Na území okolo Devscia palba talianskeho delostrelectva časom bola tak hustá, ako keby boli na bubnoch rapotali. Jedon proti Zogore namerený slabý taliansky útok ľahkým spôsobom sme odrazili. Nepriateľ proti Monte Saboimo, pred ktorým *v posledné dni prinajmenej 2500 ľudí utratil,* včera už neurobil útok, lež talianske delostrelectvo vrch držalo pod prudkou palbou. Aj do južnej časte Gorice padlo mnoho granátov. Večer veľmi početné nepriateľské čaty urobily útok proti

podgorskej výšine, Ani to im nepomohlo, že upotrebovaly jedovatými plynami naplnené bomby. Krvave sme ich odrazili.

Včera miestami už možno bolo prehliadnuť ztratu, ktorú Taliani utrpeli počas svojich útokov urobených proti doberdovskej planine. *Tak pred frontom jedného nášho pešieho pluku leží 3000 talianskych mrtvol.*

Na tyrolskom fronte obranci lafraunskej posície odrazili jeden útok 116. talianskeho plukú.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Talianska ofensíva slabne.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa vydaná 27. októbra.

V talianskych útokoch, urobených proti prímorskému frontu, včera už nepokračovali použitím takého veľkého množstva ľudí a streliva, ako v predošlé dni bitky.

Viac útokov proti posícii na Krne, neprišlo ďalej za počiatkom. Útoky urobené proti tolmeinskému predmostiu, ako vždy, sme odrazili. Na odseku Plavy časom delostrelecká palba padala sťa rapotanie bubna. Pri Globne odrazili sme jeden útok. Pri Pleve nepriateľská pechota už nebola vstave ďalej postúpiť napred. Na južnom odseku gorického predmostia, ktoré ešte vždy stojí pod ťažkou palbou, tam útočiaci nepriateľ na jednom malom odseku vnikol do jednej našej zákopy, ktorú ale ešte behom noci znova musel opustiť.

Proti doberdovskej planine namerená delostrelecká palba zmarená klesla.

Na fronte Dolomitov Taliani ešte vždy útočia. Vytrhnutia silných čiat nepriateľa proti Col di Lana a sedlu Sieft sa zmarily. Na našu nemocnicu v Roverete strieľali s výbušnými granátmi.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Bombardovanie Benátok.

Úradná zpráva z talianskeho bojišťa, vydaná 26. októbra.

Dňa 24. októbra popoludní jedon taliansky letúň zjavil sa nad mestom Triestom a hodil bomby bez toho, že by bol v predmestiach škodu urobil, troch obyvateľov zabil a viacerých poranil.

Sotva o niekoľko hodín pozdejšie naši letúni v *Benátkach vrátili návštevu,* kde v noci od 1/2 11. hodiny do 1. hodiny na úsvite rýchle jedno za druhým *hojne a výsledne hádzali bomby stredného a najťažšieho kalibru na arsenál, na centrum elektrických diel, na nádražie, niekoľko opevnení a na iné vojenské budovy a na početných miestach zapríčinili nebezpečia ohňa.*

Na druhý deň ráno o 8. hodine jedon náš námornícky letúňsky roj *znovaa urobil útok na Benátky,* kde na jednom mieste ešte plameňom blčal nočným bombardovaním zapríčinený oheň. Krem už prv uvedených

budov tento krát naši letúni výsledne hádzali bomby aj na šopy lietadiel a na lode válečného námorníctva.

Slabý pokus dvoch nepriateľských letúňov, aby zmarili akciu, naši palbou pušiek za najkratší čas zmarili. Počas obidvoch podujatí našich letúňov vzali pod silnú a prudkú palbu, ktorá ale ostala celkom bezvýsledná; všetci naši letúni vrátili sa celkom neurazení.

Podmaršall Höfer,

námestník šéfa generálneho štábu.

Pätina talianskej válečnej sily zahynula.

Bellin, 27. októbra. «National Zeitung» oznamuje: Dľa zpráv švajciarskych časopisov Taliansko v tretej offensive pri Isonze hodilo do boja aj najnovšie ročníky, ktoré len pred štyrmi týždňami povolali ku vojenskej službe. Rukúsko-Uhorsku chceli zasadiť rozhodujúci úder, ktorý od týždňov pripravovali.

Pred Jedným mesiacom aj francúzsky generalissimus Joffre prehliadol talianske posície, ktoré uznal za výtečné. *A veľká talianska offensíva sa predsa rozpadla.* Dľa zpráv prichodiacich z milanských socialistických kruhov, ztrata Talianov v tejto tretej offensive bola ukrutná. Dľa švajciarskych časopisov *Taliani utratili pätinu čiastku svojej do boja vrhutej sily.*

Vojna proti Rusom.

Odrazené silné ruské útoky.

Úradná zpráva z ruského bojišťa vydaná 21. októbra. Od Čartorijska na západ a juhozápad boj aj včera celý deň bol prudký. Od Kulikovic na juhovýchod rakúsko-uhorské a nemecké čaty *odrazily silné ruské útoky.*

Vo včerajších pri Styre svedených bojoch 1300 Rusov sme zajali, 3 strojové pušky sme ukoristili.

Pri Novo-Alexinieci včera ráno jedno vytrhnutie nepriateľa sme zmarili.

Inej noviny niet.

Podmaršall Höfer,

námestník šéfa generálneho štábu.

Všetky útoky Rusov odrazené.

Úradná zpráva z ruského bojišťa vydaná 22. októbra.

Vo východnej Haliči panovalo ticho. Pri Novo-Alexinieci Rusi pokračovali v útokoch. Náš front pred tlakom prevažných válečných síl v šírke päť kilometrov o tisíc krokov stiahli sme nazad. Všetky útoky, ktoré nepriateľ proti tejto novej posícii urobil, práve tak, jako vytrhnutia proti nášmu frontu od Zalošče na východ, v krížnom ohni našich batterií sa zmarily.

Prudkosť bojov pri Styre sa zvýšila. Rusi v posledné dni od Čartorijska na západ medzi nemecké a rakúsko-uhorské čaty, použitím veľkej válečnej sily, vrazili klin. Včera po príchode posíl urobili sme proti nim protiútok. Pri Okonsku z troch strán obkolesili sme nepriateľa a odbili sme ho. Snaha nepriateľa, aby sa v položení týchto svojich ohrozovaných čiat od Čarto-

rijska severozápadne a proti Kolkom urobeným útokom pomohol, na odpore nemeckých a rak-uhorských čiat sa zmarila. Od Kolkov južne b jujúce čaty generála Herbersteina zo svojich streleckých zákop konečne urobily prekvapujúce vytrhnutie proti nepriateľovi, odhlnaly ho a zajaly 2 dôstojníkov a 600 mužov.

V dosiaľ ešte neskončených bojoch pri Kormine a Styre od 18. októbra až po dnes dovndna zajali sme 15 ruských dôstojníkov, 3600 mužov a ukoristili sme jeden kanón a 8 strojových pušiek.

Nepriateľ proti našim v Litvánii bojujúcim čatám tiež urobil viac útokov. Miestami sa dostal ku našim posiciám, ale všetky útoky konečne sme odrazili.

Podmaršall Höfer,

námestník šéfa generálneho štábu.

Prajný priebeh bojov pri Styre.

Úradná zpráva z ruského bojišťa vydaná 23. októbra.

Odhladnuc od jednotlivých protiútokov, o ktoré sa nepriateľ pri Novoalexinieci pokúsil, na fronte od Kolkov južne, ani včera nebolo žiadnej zvláštnej udalosti. Priebeh bojov pri Styre je priaznivý. Naše čaty útokom dobyli od Čartorijska na západ ležiacu, zvláštnou húževnatosťou bránenú obec Kukli. Medzi rakúskym landwehrom a poľskými legionarmi urobiac útok proti nepriateľovi, naša na každom bojišti osvedčená 10. jazdecká divisia v týchto bojoch podala novšie dôkazy svojich válečných cností. Počet válečných zajatcov spojencov vzrástol o niekoľko sto. Jedna, nemeckými bataillonami posilnená rakúsko-uhorská divisia v boji spomenutom, vo včerajšej zpráve, v ktorom pri hornom toku Sčary odrazila ruské útoky, zajala 2 ruských dôstojníkov a 1600 mužov.

Podmaršall Höfer,

námestník šéfa generálneho štábu.

Novšie odrazenie ruských útpkov.

Úradná zpráva z ruského bojišťa vydaná 24. októbra.

Pri Novo-Alexinieci zpät sme si zadovážili výšiny od Lopusna na východ, z ktorých sme sa včera utiahli. Naše útoky pri Čartorijsku pokračujú. Nepriateľa pri Komarove sme odrazili. Položenie je ináč nezmenené.

Podmaršall Höfer,

námestník šéfa generálneho štábu.

Každý odpor Rusov je marný.

Úradná zpráva z ruského bojišťa vydaná 25. októbra.

Od Čartorijska na západ naše útoky priaznive napredujú. Nepriateľa voči najprudšiemu jeho odporu odtiskame ku Styru. V tomto boji včera zajali sme 2 dôstojníkov a 1000 mužov a ukoristili sme 4 strojové pušky. Ináč na severovýchode niet nič nového.

Podmaršall Höfer,

námestník šéfa generálneho štábu.

Krestania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!

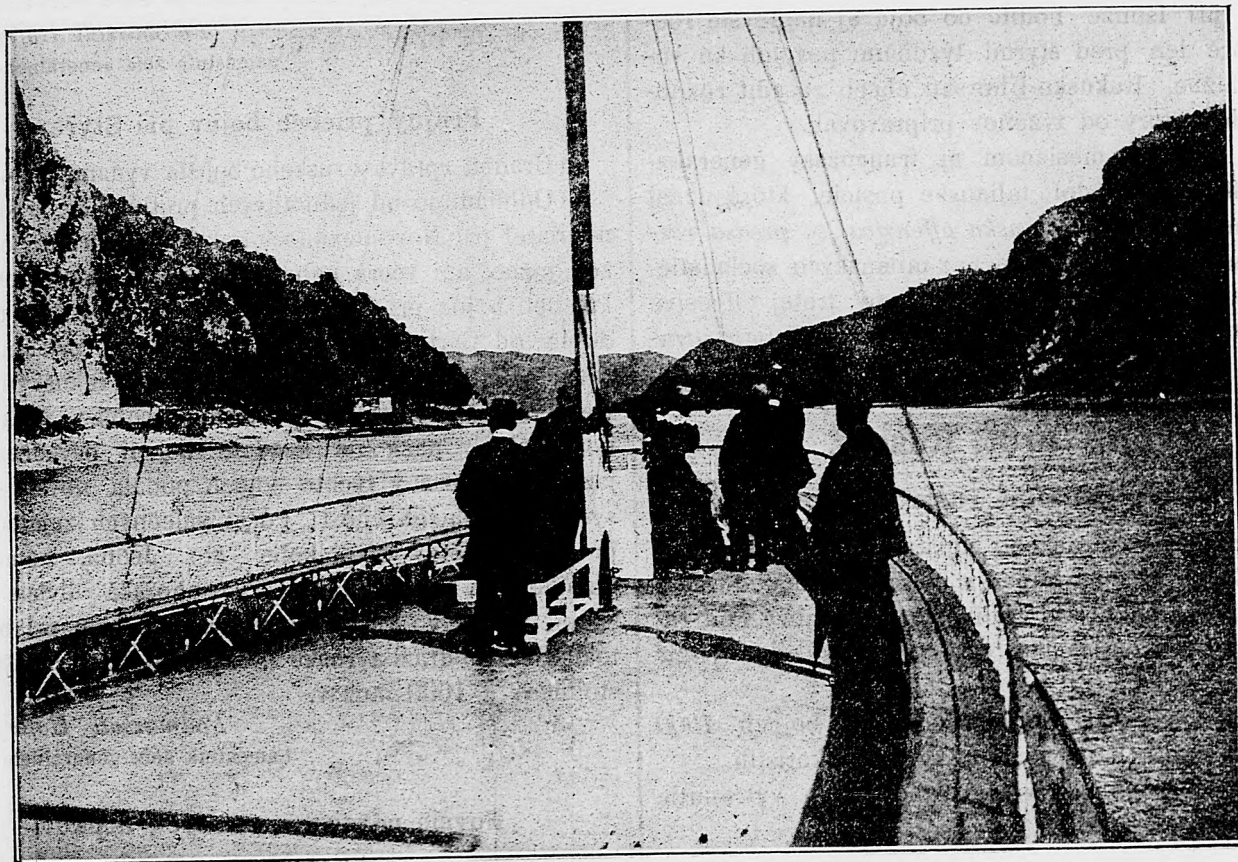
Napredovanie našich vojsk na severnom bojišti.

Úradná zpráva z ruského bojišta vydaná 26. októbra. Od Čartorijska na juhozápad bojujúce cis. a král. čaty oľazily viac útokov ruských streleckých válečných síl, z ktorej príležitosti zajaly dvoch dôstojníkov, 500 mužov a ukoristily jednu strojovú pušku. Nemecké pluky nepriateľa odohnaly na oboch stranách cesty, vedúcej z juhozápadného smeru ku Čartorijsku. Na tomto priestore spojenecké čaty včera dovedna 2 ruských dôstojníkov, 1700 mužov zajaly a 10 strojových pušiek ukoristily.

21. októbra. **Armády maršalla Hindenburga:** Od Mitavy na severovýchod, od Borkovic po Bersemünde prišli sme na breh Dviny. V tunajších bojoch dosiaľ dovedna 1725 Rusov sme zajali a 6 strojových pušiek ukoristili.

Armády maršalla bavorského kniežata Leopolda: Od Baranovičov na východ útok Rusov protiútokom sme odrazili.

Armády generála Linsingena: Pri Styre, na okolí Čartorijska rozmery miestneho boja vzrástly. Jedna časť jednej tam bojujúcej divisie pred značnou presilou musela späť prejsť do zadnejšej pozície, medzi-

Lodná cesta na Dunaji medzi Zemuňom a Oršovou.

Ináč polozenie na severovýchode je nezmenené.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Útoky spojencov na severnom bojišti napredujú.

Úradná zpráva z ruského bojišta vydaná 27. októbra. Od Čartorijska na západ odtiskanie Rusov, napriek najprudšiemu odporu nepriateľa, ďalej pokračuje. Inej novej udalosti niet.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Nemecko-ruská vojna.

O udalostiach ruského východného a juhovýchodného bojišta hlavný válečný štáb nemecký vydal nasledovné úradné zprávy:

čím utratila niekoľko kanónov, v ktorej pozície až do posledného okamženia vytrvala. Náš protiútok je v prúde.

22. októbra. **Armády maršalla Hindenburga:** Pri Sadeve (od Kosian na juh) proti našim na úzkych prieťahoch medzi jazerami, zaujatým pozíciám urobene útoky Rusov sme odrazili.

Armády maršalla bavorského kniežata Leopolda: Rusi od Baranovičov severovýchodne a juhovýchodne na širokom fronte útočili. Odbili sme ich. Od Baranovičov na východ počas nášho zdarného protiútku, zajati sme 8 dôstojníkov a 1040 mužov.

Armády generála Linsingena: Od Čartorijska na západ započatý obkolesujúci náš protiútok skončil sa so zďarom. Rusov sme opäť zahnali. Prenasledovanie sa započalo. V bojoch posledných dní 19 dôstojníkov a vyše 3600 mužov dostalo sa tu do nášho zajatia, ukoristili sme jeden kanón a 8 strojových pušiek.

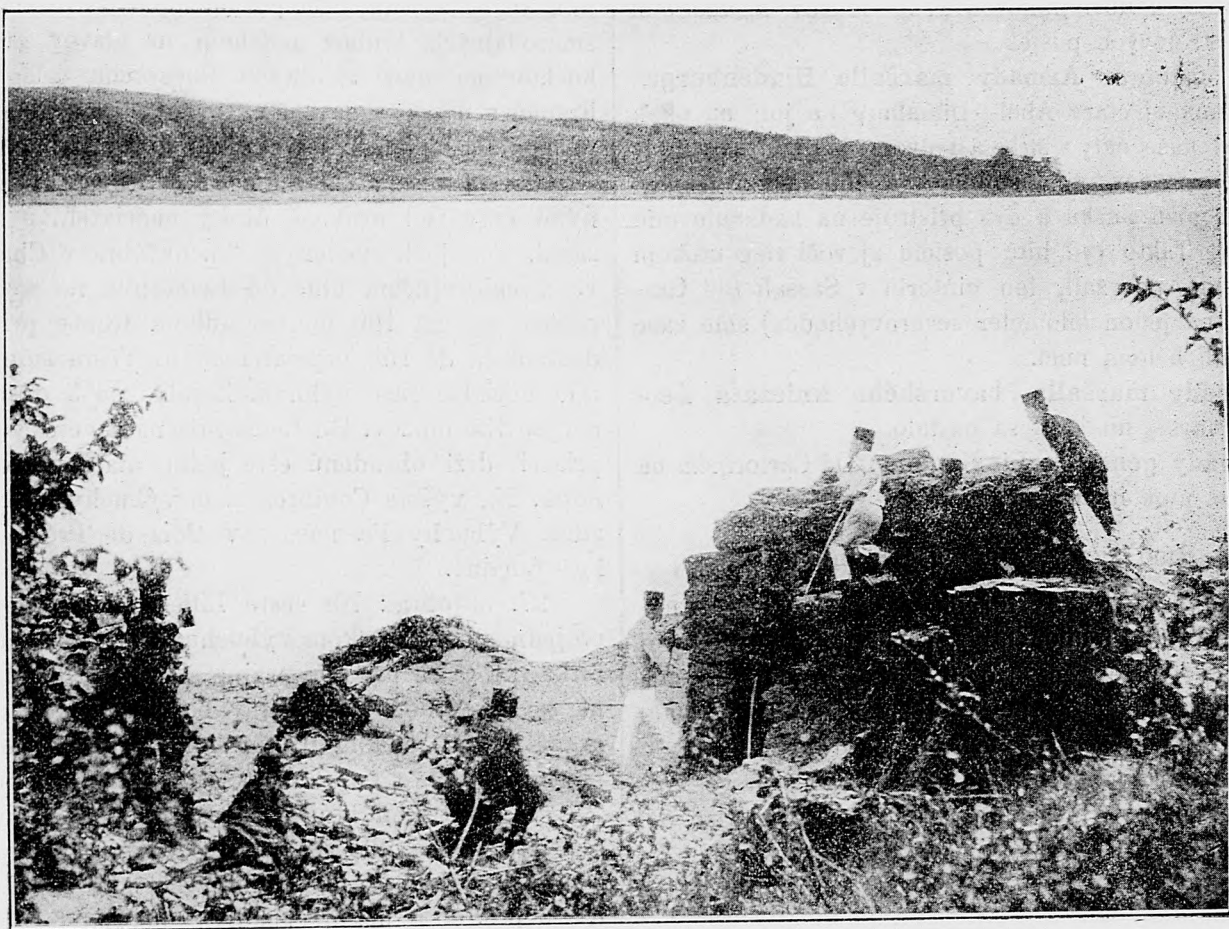
Včera sme oznámili, že sme utratili niekoľko kanónov; túto našu ztratu zapríčinilo to, že ruské oddelenia prelomili susedné čaty a dostali sa za chrbát nášho delostrelectva. Šesť kanónov zhynulo.

23. októbra. **Armády maršalla Hindenburga:** Pri severnom uhle Kurlandu zjavy sa ruské lode, strieľali na Petragge, Domesnees a Gibken a pri Domesneesi slabé sily vyložili na breh. Od Sdeve na juh so značnými silami opakované ruské útoky ani včera nemali zdaru. Pri Duki tieto útoky vyvinuly sa v prudké bodákové boje.

Armády maršalla bavorského kniežata Leopolda: Novšej udalosti niet.

Armády generála Linsingena: Opätovné útoky urobené proti našim, od jazera Vigonovskoje na juh zaujatým, kanálovým posíciám sme odrazili. Naším protiútokom 2 dôstojníkov a vyše 300 mužov sme zajali. Od Čartorijska na západ pri Komarove zaujali sme nepriateľské posície. Početné ruské protiútoky sme odbili. 3 dôstojníci a 458 mužov padlo do nášho zajatia.

25. októbra. **Armády maršalla Hindenburga:** Vy-K. Eekan na juh, od Rigy na juhovýchod vytrhnutia

Pozorovacie miesto na brehu Dunaja.

Armády maršalla bavorského kniežata Leopolda: Od jazera Vigonovskoje na juh pri Oginskom kanáli proti našim posíciám urobené nepriateľské útoky spolu s armádami generála Linsingena odrazili. Od Čartorijska na západ náš útok ďalej pokračuje napred. Obec Kukli sme dobyli. Vyše 600 Rusov sme zajali.

24. októbra. **Armády maršalla Hindenburga:** Ruské sily, ktoré pri Domesneesi vysadly na breh, pred napredovaním nemeckých čiat opäť sa vrátili na svoje lode. Od Dvinska (Dünaburgu) na severozápad naše čaty Rusov s veľkými ztratami nepriateľa vyhnaly z jeho schlossbergských posícií a útokom dobyli Illuxt. Rusi nechali v našich rukách 17 dôstojníkov, 2940 mužov, 10 strojových pušiek, jeden prístroj na hádzanie mín.

Rusov sme odbili. Od Dvinska (Dünaburgu) na severozápad proti našim 23. októbra zaujatým posíciám urobené protiútoky sa zmarily. Počet zajatých vzrástol na 22 dôstojníkov, 3808 mužov, korisť ale na 12 strojových pušiek a jeden prístroj na hádzanie mín. Slabé nemecké sily, ktoré od Illuxta na sever cez odsek podobného mena postúpily napred, pred útokom presily opäť vyhly na západný breh. Od Drišvjatského jazera na sever proti našim posíciám pri pohraničnej doline Gaten urobené ruské útoky ostaly bezvýsledné.

Armády maršalla bavorského kniežata Leopolda: Položenie je nezmenené.

Armády generála Linsingena: Od Komarova na západ rakúsko-uhorské čaty na polpiata kilometra vnikly do nepriateľových posícií.

26. októbra. **Armády maršalla Hindenburga:** Od Illuxta na sever ležiaci odsek Illuxta sme zase prekročili. Majer Kasimirski, ktorý sme už včera zaujali, iste držíme.

Armády maršalla bavorského kniežata Leopolda: Odrážali sme ruské útoky, ktoré od Baranovičov na východ a od jazera Vigonovského na juh urobili proti našim posiciám pozdĺž kanála.

Armády generála Linsingena: Od Kuklov na východ (západne od Čartorijska) v noci na 25. októbra *nepriateľské posície útokom sme dobili*. Všeobecný protiútok Rusov zostal nezdar. Včera sme ďalej pokročili. Zajali sme 4 dôstojníkov a 1750 mužov a ukoristili sme 10 strojových pušiek.

27. októbra. **Armády maršalla Hindenburga:** Od železničnej čiar Abel—Dünaburg na juh, na okolí Tymsany, naše čaty v šírke asi dvoch kilometrov vnikly do posície Rusov. 6 dôstojníkov a 450 mužov zajaly, jednu strojovú pušku a dva prístroje na hádzanie mín ukoristili. Takto vydobitú posíciu aj voči viac útokom Rusov sme podržali, len cintorín v Sassali (od Garbunovky na jedon kilometer severovýchodne) sme zase vyprázdňovali behom noci.

Armády maršalla bavorského kniežata Leopolda: Novšej udalosti sa nestalo.

Armády generála Linsingena: Od Čartorijska na západ náš útok napreduje.

Rusi zase majú málo munície.

Genf, 27. októbra. «Journal de Geneve» oznamuje: Rusi v poslednom čase, počas bojov vo Volhynii zase utratili veľké množstvo munície, strojových pušiek a kanónov, preto hlavné veliteľstvo armády vydalo prísny rozkaz, aby v budúcnosti každý kanón až do posledného okamihu bránili. Ruská offenzíva vo Volhynii zastala, bo Rusi mali obrovské ztráty. Územie, ktoré spojenci dosiaľ zaujali, obnáša 344.000 kvadrátových kilometrov.

Vojna Nemcov proti Francúzom a Angličanom.

O udalostiach bojišťa proti Francúzom a Angličanom hlavný válečný stán nemecký vydal nasledovné úradné zprávy:

23. októbra. Na bojišti proti Francúzom a Angličanom novej udalosti sa nestalo.

24. októbra. Od Souchezu na severovýchod odrážali sme vytrhnutia nepriateľa. Do našich posícií vniknuvšie oddelenia hneď sme vybili odtiaľ.

Nepriateľski letúni bez zdaru hodili bomby na Ostende a na nojonské nádražie. Jedon anglický biplan od St. Quentinu na západ v povetrom boji spadol na zem. Riaditeľ a pozorovateľ zomreli.

Nemeckí letúni navidomoči s dobrým úspechom napadli abbevillejský tábor anglických čiat a na Verdun hodili bomby. Pozorovali sme trefery.

25. októbra. V Champagne Francúzi po veľmi silnej delostreleckej príprave urobili proti nám útok pri Tahure, taktiež od Lemesnila na sever.

Pri Tahure svoje útoky v našej palbe neboli vstave úplne previesť. Na vyčnievajúcim uhle od Lemesnila severne pozde večer viedol sa ešte prudký boj. Odtiaľto na sever a na východ útoky Francúzov s ťažkými ich ztratami sme odrážali.

Anglický kráľ v Paríži.

Genf, 25. októbra. Anglický kráľ Juraj V. z Le-Havre včera prišiel do Paríža. Kráľ pred znovautvorením anglickej vlády chce poznať stanovisko francúzskych smerodajných kruhov potahom na hlavný program, ku ktorému patrí aj obrana Suezského prielavu. Vo Francúzsku znova sa začína hýbať strana, ktorá je za to, aby sa Japonsko užšie pripojilo ku štvorspolku.

26. októbra: Od Souchezu na severovýchod ručnými granátmi urobené útoky nepriateľove sme odrážali. V bojoch svedených 24. októbra v Champagne vo vyčnievajúcim uhle od Lemesnila na sever naša posícia asi na 150 metrov dlhom fronte priedochne dostala sa do rúk nepriateľových. Včera sme nepriateľa odtiaľto zase vyhnali. Zajali sme 5 dôstojníkov a vyše 150 mužov. Od Lemesnila na severovýchod nepriateľ drží obsadenú ešte jednu malú nemeckú zákopu. Na výšine Combres naše výbuchy mali dobrý zdar. Výbuchy Francúzov v Bois de Prétre zostaly bezvýsledné.

27. októbra: Na ceste Lille—Arras včera večer po jednom francúzskom výbuchu vyvinula sa nepatrná bitka, ktorá sa pre nás prajne skončila. Od Massigesu na severovýchod Francúzi v boji svedenom ručnými granátmi na jednom úzkom mieste vnikli do našich najprednejších zákop. V noci sme ich opäť odohnali.

V povetrom boji poručík Immelmann už piate nepriateľské lietadlo sostrelil, jeden francúzsky biplan s anglickými dôstojníkmi, ktorých sme zajali. Druhé dve nepriateľské lietadlá spadly za nepriateľskou čiarou. Jedno naše delostrelectvo úplne zničilo, druhé leží od Souchezu na sever s kolesami na hor obrátenými.

Predsednícka a vládna kríza vo Francúzsku.

Lugano, 28. októbra. Z parížskej zprávy freiburgského časopisu «Liberté» vysvitá, že vo Francúzsku neni len ministerská kríza, lež i predsednícka kríza. Noví kandidáti sú Deschane, Ribot a Bourgeois. Predseda vyslaneckej komory Deschanel zažakoval, aby sa lepšie mohol pripraviť ku prípadnému predsedníctvu republiky.

Krest'anský svetový názor je blahonosný bez výmienky pre každého.

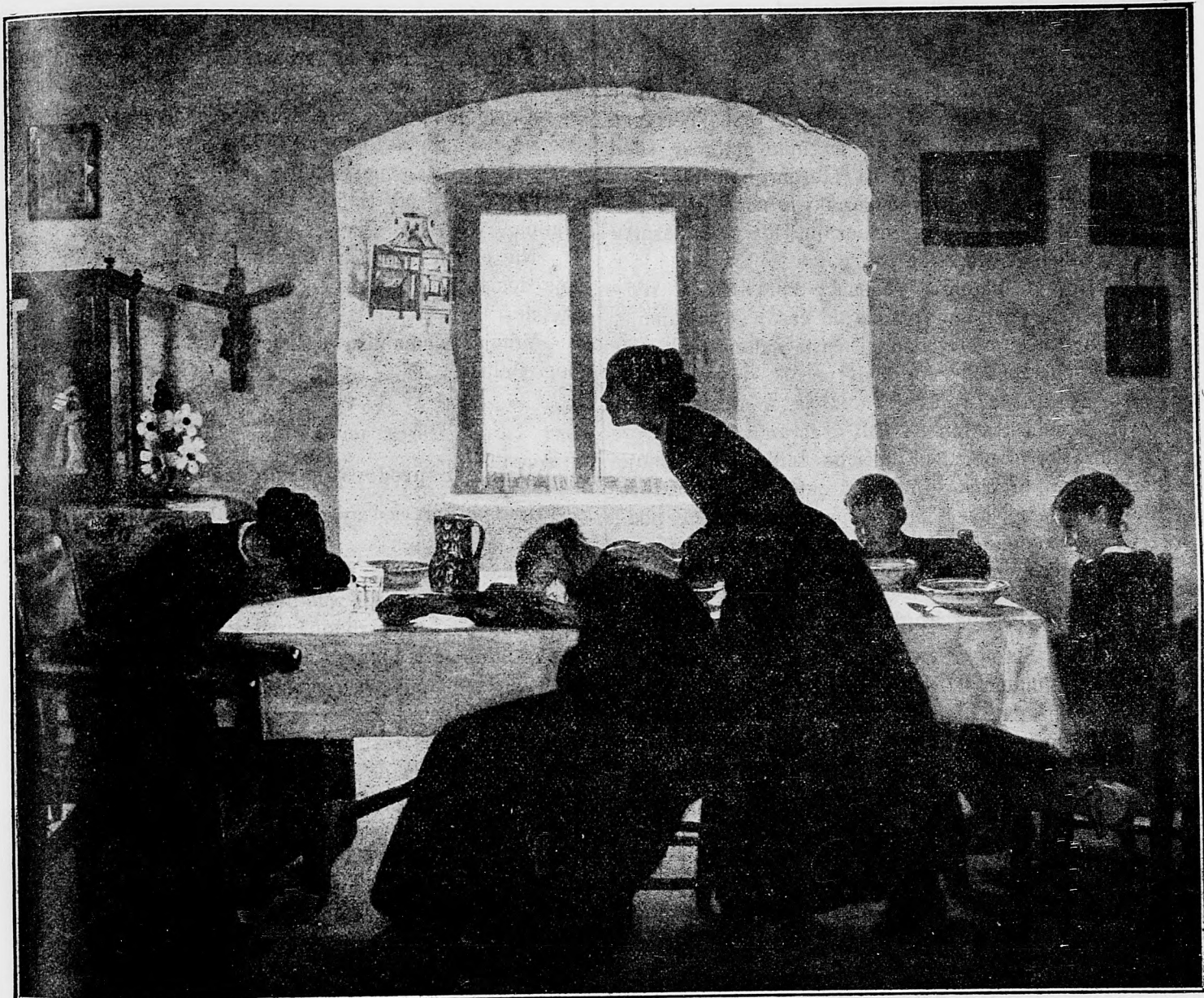
Vojna Turecka proti Rusom, Angličanom, Francúzom a Talianom.

O udalostach bojišta proti Rusom, Francúzom, Angličanom a Talianom hlavný válečný stán turecký vydal nasledovné úradné zprávy:

21. októbra. *Anaforta*: Naše delostrelectvo páliło

Naše delostrelectvo trafilo jednu nepriateľskú torpedovú loď, ktorá strieľala na okolie Djongbairu. Na torpedovej lodi spozorovali sme výbuch a hustý dym vznášal sa z lode. Torpedovú loď druhé torpedové lode odvliekly smerom Imbrosa

Pri *Ari Burnu* a *Sed il Bahre* bolo občas prestávajúce zamieňanie palby delostrelectva a pechoty.

Padnul ...

na jednu nepriateľom pri Azma Dere postavenú drevenú barrikádu a zničilo tam tri strojové pušky.

Ari Burnu: Silná protipalba nášho delostrelectva umlčala batterie nepriateľa na suchej zemi a na mori, ktoré za istý čas bez účinku páliły na naše posície.

Sed il Bahr: Nepriateľ bez toho, aby bol zapríčinił škodu, asi 1000 nábojov vystrelil na naše ľavé krídlo.

Na ostatných frontov niet zmeny.

22. októbra. Na dardanellskom fronte pri *Anaforte* naše delostrelectvo v nepriateľských šiancových zákopách zapríčinił fažké ztraty.

23. októbra. *Anaforta*: Naše patroly vlákaly do klepeca nepriateľské patroly, jednu patrolu zabily, ostatné však zahňaly do ich zákop. Naše delostrelectvo rozvállalo jednu posíciu na hádzanie bomb, ako aj jedon šianc, ktorý sme nedávno rozvállali, ktorý ale nepriateľ vtedy znova postavil.

Ari Burnu a *Sed il Bahr*: Obvyklá vzájomná palba pechoty a delostrelectva, ako aj hádzanie bomb trvá ďalej. Jedna nepriateľská torpedová loď v rozličných smeroch strieľala bez toho, že by bola docielila účinku.

Na ostatných frontoch niet významnej udalosti.

Vojna na mori.

Potopený nemecký križiak.

Berlin, 26. októbra. Úradná zpráva vydaná 25. októbra.

Dňa 23. t. m. veľký križiak «Prinz Adalbert» jedna nepriateľská podmorská loď pri Libave s dvoma výstrelami potopila. Bohužiaľ len malú časť dôstojníckeho sboru a mužstva podarilo sa zachrániť.

Potopené anglické dopravné parníky.

Berlin, 26. októbra. «Vossische Zeitung» oznamuje z Athén, že pred niekoľkými dňami jedna nemecká podmorská loď od Saloník na tri míle potopila jeden anglický dopravný parník, na ktorom bolo 800 ľudí. V poslednom čase dopravné parníky z neznámych príčin válečné lode už nesprevádzajú, lež tieto parníky ponechajú ich osudu.

Berlin, 26. októbra. Athénsky zpravodajca Wolffovej agencie telegrafuje: Tunajšie časopisy oznamujú, že pri Čagezi, v juhovýchodnej časti salonického prístavu potopili anglický dopravný parník «Narketti». Na parniku bolo tisíc vojakov, munícia a opatrovatelia chorých. Z mužstva len 83 ľudí zachránili.

Köln, 26. októbra. «Kölnische Zeitung» oznamuje z hollandskej hranice: Dňa 20. októbra pri ostrove White jeden anglický dopravný parník nemecká podmorská loď potopila. Početní vojaci zavčasu skočili do mora s tonúceho parníka; týchto sa podarilo zachrániť.

Potopený anglický parník.

Köln, 28. októbra. «Kölnische Zeitung» oznamuje z Athén s dátumom 24. októbra:

Na anglickom dopravnom parniku «Marquette», ktorý v blízkosti zálivu Čaghez (v Egejskom mori) nemecká podmorská loď potopila, bolo 1000 anglických vojakov, 20 opatrovatelov chorých, 12 lekárov, 5500 mulíc a veľké množstvo do Saloník obecanej munície. Len 82 ľudí sa zachránilo a vysadlo na breh v Papakuli. Dva torpedoborce parník odprevadili po miesto katastrofy, ale potom odplávaly, pretože netušili žiadneho nebezpečia.

Vojna proti Srbom.

Zaujatie Šabacu.

Úradná zpráva zo srbského bojišta vydaná 21. októbra.

Naše čaty vtiahly do Šabacu. Rovinu Mačvy očistili sme od nepriateľa. Armáda generála pechoty Kövessa a na oboch brehoch Moravy napredujúca nemecká válečná sila, úzko sa pripojac jedna ku druhej, *vždy hlbšie napredujú na území Srbska*. Západná skupina rakúsko-uhorských čiat generála Kövessa na výšinách Kolubary po územie okolo ústia Turije postúpila napred, kdežto východná skupina od Gročky na juh bojujúc prešla cez údolie Ralje.

Bulhari medzi Zaječarom a Knjaževácom postúpili do údolia Timoku a od Pirotu východne na diaľku kanónovej palby sblížili sa ku hlavným ochranným dielam. Predné voje jednej ich armády predvčerom bojom vynútili východ do kumanovskej kotliny a údolia Vardaru.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Napredovanie spojencov v Srbsku.

Úradná zpráva zo srbského bojišta, vydaná 22. októbra.

Útočenie spojencov v Srbsku aj včera *všade pokročilo napred*. Rakúsko-uhorské voje armády, ktorej velí generál Kövess, napredujúce proti posícii Kosmaj, útokom dobyli od Ralje južne vypínajúcu sa výšinu Slatina.

Na oboch brehoch Moravy napredujúce nemecké voje dosiahly od Palanky a Petrovacu severne ležiace územie.

Vranja, Kumanovo a Veles v údolí Vardaru sú v moci Bulharov.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Dalšie napredovanie spojeneckých vojsk,

Úradná zpráva zo srbského bojišta vydaná 23. októbra.

Armáda generála Kövessa včera na ceste vedúcej z Belehradu do Arandjelovacu vtiahla do posície Kosmaj, na spôsob pevnosti vybudovanej.

V údolí Moravy napredujúce nemecké čaty odhľaly nepriateľa s výšin vypínajúcich sa od dolného toku Jasienice na sever.

Pri Oršove z rakúsko-uhorských a nemeckých čiat zostavená skupina dobila výšinovú posíciu na južnom brehu Dunuja a pri Tekii nachodiace sa opevnenie Elisabeth. Srbi, ktorých front na početných miestach sa poklátil a bol rozprášený, *všade cívajú na juh*. Spojenci ich prenasledujú.

Rakúsko-uhorské čaty nepriateľa pri Višegrade odhľaly s výšie vypínajúcich sa od Driny na východ.

Bulharská 1. armáda ďalej postúpila napred pri Negotine, na prostrednom odseku Timoku a od Knjaževacu na juhovýchod.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Srbi zúfale ďalej cívajú.

Úradná zpráva zo srbského bojišta vydaná 24. októbra.

Armáda generála pechoty Kövessa nepriateľa od-tiskla za výšiny od Arandjelovacu na sever. Naše bataillony odrazily srbské zadné voje, ktoré sa od vrchu Slatina na juh pustily do boja.

Na oboch brehoch Moravy napredujúce nemecké čaty zaujali výšiny od Palanky na juh.

Armádna skupina, ktorá pri Oršove prešla cez Dunaj, odohnala nepriateľa z vrchovateho okolia od Kladova na západ.

Bulhari pokročili za Negotinom a ich od Knjaževacu na sever postupujúce čaty prešli cez prostredný odsek Timoku.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Zaujatie Valjeva.

Úradná zpráva zo srbského bojišta vydaná 25. októbra.

Rakúsko-uhorská jazda *vtiahla do Valjeva.*

Armáda generála Kövessa bojujúce blíži sa k Arandjelovacu. Na oboch brehoch Kotubary napredujúce cisárske a kráľovské čaty tejto armády napádajú výšiny od Lazarevacu na juh a na juhovýchod sa vypínajúce.

Druhá rakúsko-uhorská armáda odbila Srbov pri Ratare, na 10 kilometrov od Palanky juhovýchodne.

Nemecké čaty útokom dobyli od Palanky na juh rozhorčene bránené posície a v doline Mlavy prišli do Petrovacu.

Rakúsko-uhorské a nemecké čaty, ktoré prešli pri Oršove, napredujú v pohorí od čiar Klissura na východ. *Nepriateľ ušiel;* zanechal pušky a strelivo.

Bulhari v posledné dni prešli cez Timok od okolia prameňov po ústie rieky na početných miestach. Proti výšinám na ľavom brehu rieky, jako i proti Zaječaru, Knjaževacu a Pirotu namerené útoky Bulharov napredujú.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Naše vojská spojily sa s bulharskými.

Úradná zpráva zo srbského bojišta vydaná 27. októbra.)

Od Višegradu na východ naše čaty vyrvaly nepriateľovi výšiny na oboch stranách pohraničnej dediny Dobrunj. Armáda generála pechoty Kövessa nepriateľa odtiskla späť do pohoria od Grn. Milanovacu na sever. Rakúsko-uhorské čaty bodákmi vyhnaly nepriateľa z jeho výšinových posícií pri Topole.

Na oboch brehoch Moravy napredujúca nemecká armáda zaujala výšiny od Rače na juh a napreduje cez Mlavu nahor. Oršovská skupina vtiahla **do Brza-Palanky.** V Kladeve **ukoristili sme 12 ťažkých srbských kanónov,** veľké množstvo zásoby streliva, sko aj potraviny a odevné vystrojenia.

Od Negotina na západ bojujúce oddelenia bulharských čiat **uviedly spojenie s rakúsko-uhorskými a nemeckými čatami.** Proti Knjaževacu poslané bulharské čaty včera bojovaly na východnej časti tohto mesta.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Krestana!»

Zaujatie Arandjelovacu.

Úradná zpráva zo srbského bojišta vydaná 26. októbra.

Od Višegradu na východ napredujúce rakúsko-uhorské čaty nepriateľa zahňaly po hranicu. V radoch nepriateľa popri srbských bataillonoch boly aj černo-horské. S armádou generála Kövessa v severozápadnom uhle Srbska napredujúce naše čaty blíži sa ku hornému toku Kolubary a ku Valjevu, ktoré Srbi pred našou jazdou vyprázdňili.

Od Obrenovacu na juh poslané rakúsko-uhorské divisie po rozhorčených bojoch vyrvaly nepriateľovi silné výšinové posície od Lazarevacu na juh a juhovýchod. Nemecké čaty nepriateľa **zahňaly za Arandjelovac.** V Topole a na výšinách odtiaľ na východ sa vypínajúcich rakúsko-uhorské čaty stoja v boji.

Na oboch brehoch Moravy napredujúca nemecká armáda zaujala výšiny od Rače na sever, obec Markovac a iné srbské posície od Petrovacu na juhovýchod. Vrchovaté okolie, ležiace v podunajskom páse od priemyslu Klissura na východ sme od nepriateľa zväčša očistili. Tu naši vojaci našli 4 nepriateľom zanechané delá. Jedno z týchto je ťažké.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

«Len ešte päť dní.»

Amsterdam, 27. októbra. Srbská armáda prinútená je brániť sa proti prudkým, s troch strán prichodiacim útokom. Na severe vedie sa krutý zápas, rakúsko-uhorské čaty krokom postupujú napred. Bulhari ustavične vrhajú do boja čerstvé sily. Štvorspolok, dľa chýru, s tou prosbou sa obrátil ku srbskému generálnemu štábu, aby srbská armáda «den ešte päť dní» odporovala. Dotiaľ vraj štvorspolok môže poslať dostatočnú pomoc.

Dňa 22. októbra vydaná srbská úradná zpráva hovorí, že na severnom fronte Srbi po rozhorčenom zápase cúvli na čiaru Mlava—Veliko—Oravice, na pravom brehu rieky Jasienice.

Ztraty Srbov v ľudoch.

Zürich, 27. októbra. Dosavadnú ztratu Srbov v úradných kruhoch odhadujú na 23.000 mužov.

Nemecko-srbská vojna.

O udalostach bojišta proti Srbom hlavný válečný stán nemecký vydal nasledovné úradné zprávy.

21. októbra. Spojenecké čaty na celom fronte nasledujú pomaly cúvajúceho nepriateľa. Od Ripanja na juh a východ Srbov z ich veľmi opevnenej posície zahňali sme v južnom smere. Naše predné voje prišli ku čiare Štepojevac—Leskovac—Baba. Od Moravy na západ nemecké čaty cez Šelevec a Saraorcin, od rieky na východ však cez Vlaskido a Razanac a ku Ranovaciu napredujú.

Bulharské čaty bojujú pri Negotine. Ďalej južne prišli ku hradskej Zaječar—Knjaževac.

22. októbra. Vo vojenskej skupine maršalla Mackensena armáda generála Kóvessa vôbec prišla ku vrchovej čiare Aranjevo-Slatina.

Armáda generála Gallwitza postúpila po Selevac, Savanovac a Trnovcu, taktiež po územie od Ranovacu na sever.

Armáda generála Bojadjeva od Knjaževacu na sever ďalej postúpila napred.

O ostatných časťach armády zprávy ešte nedošly.

Iné časte bulharských čiat *obsadily Kumanovo, Veles zaujaly*. Od Štrumice na juh Bulhari zahnali nepriateľa za Vardar.

23. októbra : Pri Višegrade vynútili sme priechod cez Drinu a nepriateľa odohnali sme s výšin vypínajúcich sa od obce na juh.

Armáda generála Kóvessa útokom dobila nepriateľove posície medzi Lukavicou a vrchom Kosmaj.

Armáda Generála Gallwitza nepriateľa z jednej strany od Palanky na východ cez Jasienicu, z druhej strany od Moravy na východ odohnala z čiar Alexandrovac—Orejavo. Vyše 600 Srbov sme zajali. Srbi **popustiac z dvoch strán prichodiacemu útoku** cívajú aj zo svojich posícií medzi vrchom Košutica a výšinou Slatina (281 m.).

Bulharské vojská **zaujaly Negotin a Roglijevo**. Ich útok od Knjaževacu na východ a juhovýchod ustavične napreduje a od Pirotu na juhozápad krvave odrazily výpady Srbov.

24. októbra : V armádnej skupine maršalla Mackensena, armáda generála Kóvessa od Lučavice na východ Srbov ďalej zahнала v južnom smere.

Armáda generála Gallwitza pri Palanke zaujala južný breh Jasienice ; ďalej na východ prišla na čiaru, ktorá sa ťahá od Rakinacu na východ, od Petrovacu na sever po Ranovac. Túto čiaru Srbi miestami mimoriadne húževnate bránili. Z veľkeho počtu našimi vojakmi pochovaných Srbov uzátvárať možno na ťažké ztraty nepriateľa. Pri Oršove prešli sme cez Dunaj a zaujali sme výšinu Slavě Božija. Troch dôstojníkov a 70 mužov sme zajali.

Armáda generála Bojadjeva pri Prahove (od Negotina na severovýchod) pri Dunaji ukoristila jeden ruský sklad streliva a na polceste medzi Zaječarom a Knjaževacom obsadila západný breh Timoku. O ostatných časťach bulharskej armády novšej zprávy neprišlo.

25. októbra. Pri Višegrade rozšírili sme zaujaté predmostie. Od Kolubary na západ od Ubu na severozápad priechody cez Tannavu sme zaujali.

Armáda generála Kóvessa vo všeobecnosti prišla ku čiare, ktorá sa pri Lazarevaci začína a od Arandjelovacu severna za Obrenovacom až po okolie od Ratari západne sa ťahá. Armáda generála Gallwitza od Jazlice na juh útokom dobila od Baniciny východne panujúce výšiny a na rovine Moravy po prudkých bojoch

vydobila Dl. Livadicu a Cabari, odtiaľto na východ však prišla po čiaru, ktorá sa začína pri výšine Presedna a od Petrovacu na juh až po územie od Meljnice na západ sa ťahá.

V doline Peku obsadili sme od Kuceva na západ a na severozápad vypínajúce sa výšiny.

Pri Oršove prešli čaty ďalej napredovali južným smerom a so svojím ľavým krídlom prišli ku Šipu pri Dunaji.

Bulharská armáda generála Bojadjeva zaujala chrbát vrchu medzi temenom Dranovej Glavy a Mitkovacom, od Pirotu na 20 kilometrov severne.

Srbi vyprázdnil Niš.

Genf, 26. októbra. Parížsky «Petit Journal» oznamuje, že Niš celkom vyprázdnil. Ponevác železnice už nechodia, cesty sú naplnené utekajúcimi Srbmi.

26. októbra. Od Višegradu na východ prišli sme ku výšinovej čiare Suha-Gora—Panos. Útočenie armád generálov Kóvessa a Gallwitza **dobře pokračuje**. Od Palanky južne severné svahy údolia Rače sú v našej moci. Ďalej na východ zaujali sme obce Markovac, V k. Laole a Kučove. V posledné tri dni 960 ľudí sme zajali.

Od bulharskej armády generála Bojadjeva novšie zprávy neprišli.

27. októbra. Od Višegradu na východ zaujali sme Dobrušy. Armády generálov Kóvessa a Gallwitza odohnaly nepriateľa všade, kde odporoval.

S hlavnými silami vôbec prišli sme na čiaru Valjevo—Moravci (pri Ljigu) — Popola. Prešli sme cez Jasienicu—Raču, na oboch stranách Svilajnac u ale cez Rešavu. V údoii Péku zaujali sme Nerešnicu.

Naše od Oršovy na východ napredujúce sily v Kladove ukoristily 12 ťažkých kanónov.

Od Ljubevacu (pozdĺž Dunaja, od Brza-Palanky na východ) dôstojnícke patroly *uviedly bezprostredné spojenie s armádou generála Bojadjeva*. Východné krídlo tejto armády nepriateľovi je za pätami, od Negotina v severozápadnom a juhozápadnom smere.

Bulharsko-srbská vojna.

O udalostach bojišta Bulharov proti Srbom, hlavný válečný stán bulharský vydal nasledovné úradné zprávy :

21. októbra. Naše čaty, ktoré cez dolný Timok napredujú, stoja už v meste Negotin, odkiaľ Srbov odohnaly. Nepriateľ, keď sme vtiahli, so strachom utekal. Jedného dôstojníka, 50 obecných vojakov sme zajali, jeden dôstojník a 150 obecných vojakov padlo.

V údolí Timoku naše čaty prišli na nasledovnú čiaru: Černi Vrh (713 metrov vysoký) — vrch Vetren (300 m.) — dedina Petrušica — vrch Gradiska Čuka (907 m.) — vrch Oreova Glava (893 m.) — vrch Hojnica (795 m.) — dedina Videovci (od Knjaževacu na 3—6 kilometrov vo východnom smere) — vrch Yassen (800 m.) — vrch Gabar (865 m.)

Na okoli Pirotu naše čaty po prudkých bojoch zaujali zo strategického ohľadu dôležité body Tursko Vade a Tursko Libade na Vidlič-Planine.

Na okoli Vranje naše čaty sa usalašily a v dĺžke 20 kilometrov zaujali údolie bulharskej Moravy. Korist, ktorá sa nám vo Vranje doslala do rúk, sme ešte nepočítali, ale už i dosiaľ bolo ustálené, že medzi iným dostalo sa nám do rúk dva milliony patrónov systému Berdan a dohánu v hodnote jedného milliona frankov. Na bojanickom nádraží 10.000 metr.-centov sena sme ukoristili.

Naše čaty ktoré na okoli Egri-Palanky napredujú, útokom dobyli opevnenú posíciu Straciu, Srbov odhnavly a energicky ich prenasledujú smerom Kumanova.

V údolí Bregalnice naša offensíva s najväčšou rýchlosťou napreduje. Celé údolie ako aj rovina Ovče Polje je v našich rukách. Mestá Kočana, Radovište, Stip, Kliseli, Sveti Nikola a Kratovo sú v našej moci. Naša jazda, ktorá prenasleduje cúvajúcich Srbov, medzi Stipom a Kliseli ich dohonila a rozprášila, len asi 2000 hláv počítajúca srbská čata mohla ujsť v nočnej tme.

Obyvateľstvo podmanených, oslobodených území s neopísateľným oduševnením víta naše vojská. Našich vojakov pri vťahnutí obsipujú dáždom kvetín a vítajú ich čo od dávna čakaných osloboditeľov. Naším bojovníkom pripravujú srdečné ovácie.

22. októbra. V noci na 20. októbra Srbi pokúsili sa o protiútok proti našim čatám okolo Negotina, ale sme ich odbili a zapríčinili sme im veľké ztraty.

V údolí Timoku naše čaty prišli na cestu Zaječar—Knjaževac (od Zaječaru na 22 kilometrov južne) obce Kraljevoseo, Jakovac a Jalsania (na 7 kilometrov od Knjaževacu severozápadne). V údolí bulharskej Moravy od Vranja severne a severovýchodne naše čaty odbily po železnici ta dovezené z čerstvých čiat utvorené posily a pokračovaly v napredovaní ku severu. Vo Vranje okrem už známej koristi, našli sme jednu vojenskú nemocnicu, zdravotnícky materiál a lieky v hodnote asi 500.000 frankov, ďalej jedon dessinfikujúci prístroj a 52 železničných vozňov. Naši vojaci ešte i dnes nachodia v domoch skrytých srbských vojakov. V jednom dome našli dokaličenú mrtvolu jedného nášho jazdeckého vojaka. Srbskí vojaci ho zradne zavraždili, potom mu vyklali oči. Vojenský stĺp, ktorý pri Stracine zbitého nepriateľa prenasleduje, zaujal Kumanovo. Srbi divoko utekajú ku Skoplju (Üsküb). Naše čaty, ktoré zaujali rovinu Ovčie Polje, prišli ku Vasadaru a zaujali mesto Veles (Köprölü). Prenasledujú ku Prilepu utekajúceho nepriateľa. Okolo Velesu naše čaty spustošily železnicu vardavskú, čím odľaly spojenie medzi Salonikami a Skopljin.

Na okoli Strumice válečné operácie pre nás sú priaznivé. Nepriateľa odbili sme po Vardar. Vrch Cepeli je v našej moci. (Je to najvyšším bodom pohoria Parasi, od Strumice na juhozápad).

Starajte sa o chudobné rodiny bojujúcich!

Bulhari zaujali Skoplje.

Sofia, 23. októbra. (Úradná zpráva). V údolí Timoku naše čaty medzi Knjaževacom a Zaječarom prišli na ľavý breh rieky. O mesto Knjaževac boj je v prúde. V Macedonii naše čaty po prudkom zápase zaujali prevažnú časť mesta Skoplje. Zápas ešte trvá.

Na ostatných frontoch čaty nezmenene pokračujú v offensíve.

Radoslavov,
ministerpredseda.

Bulhari v Macedonii prenasledujú Srbov.

Sofia, 25. októbra. Bulharská telegrafická kancelária oznamuje: V údolí horného Timoku naše čaty prišli na pravý breh rieky.

V Macedonii nepriateľa ďalej prenasledujeme.

Následkom mimoriadne zlého počasia na jednotlivých časťach frontu válečné operácie idú pomalšie. Popoludní od 1. hodine do večera 12 anglických a francúzskych lodí bomoardovalo pobrežie Egejského mora, hlavne otvorené mesto Porto Lagos, Marona, (leží medzi Piorto Lagosom a Makrim, Makri ale od Porto Lagosa asi na 2—3 kilometre západne), Makri a Dedeagač, ktoré sú neni opevnené. Tieto válečné operácie nepriateľskej flotty nemajú žiadny vojenský význam.

Bulharské čaty úplne zaujali mesto Skoplje.

Pevnosť Zaječar v rukách Bulharov.

Sofia, 27. októbra. Dľa zprávy bulharskej telegrafickej kancelárie pevnosť Zaječar padla do rúk Bulharov. Úradná zpráva vydaná 25. októbra: Naša offensíva na celom fronte napreduje. V Negotine ukoristili sme veľkú zásobu múky a jačmeňa v Kusiejaku ale 300 kistien munície.

Na okoli Knjaževacu ukoristili sme 4 polné kanóny a 6 kistien munície, jedného kapitána a 30 vojakov sme zajali.

Radoslavov,
ministerpredseda.

Biskupská konferencia.

Slávny sbor osvietených pánov biskupov rímsko a grecko katolíckych, dňa 27. októbra v dvorane ústredného semeništa budapešťanského vydržoval konferenciu, ktorej predsedal jeho eminencia kardinál knieža-primas Uhorska dr. Ján Csernoch a na ktorej prítomní boli: kardinál barón Karol Hornig, biskup vesprémsky, Ludvik Szmrecsányi, arcibiskup jágerský, L. Arpád Várady, arcibiskup kaločský, gróf Karol G. Mailáth, biskup sedmohradský, gróf Mikuláš Széchenyi, r. kat. biskup veľkováradský, Alexander Párvy, biskup spišský, Demeter Rada, gr. kat. biskup veľkovaradinský, Wolfgang Radnai, biskup baňskobystrický, August Fischer Colbrie, biskup košický, Ludvik Balás, biskup rožňavský, gróf Julius

Zichy, biskup pätkostolský, Tibor Boromissza, biskup satmársky, Julius Glattfelder, biskup čanádsky, gróf Ján Mikes, biskup sombathelyský, Arthur Papp, gr. kat. biskup munkáčsky, Štefan Miklósi, gr. kat. biskup hajdudorogský, Štefan Novák, gr. kat. biskup pračruský, Trajan Frantiu, gr. kat. biskup lugošský, Anton Fetser, r. kat. biskup rábsky, Tibor Hajdu, arciepát panonhalm-
ský a apoštolský vikár, vojenský táborový biskup Imrich Bielik. Konferencia zaoberala sa s viacerými záležitosťami, ktoré už vyše poldruha roka zúriaca vojna robí aktuálnymi, zvlášte zo záležitosťou zaujatia sa spoločenskej akcie v záujme sirot padnutých vojakov, so záležitosťou vojakov-invalidov, ponuknutím zvonov ku válečným cieľom, s potrebnou ešte akciou arcipastierov v záujme zdraru tretej válečnej požičky. Biskupská konferencia mimo otázok, ktoré súvisia s vojnou, zaoberala sa i so školskými záležitosťami.

Vianoce vojakov.

Niet rodinky v krajine, ktorá by nemala niekoho na bojišti postaveného v boji za drahú vlasť a keď zavítajú veľké sviatky, pri vianočných stoloch rodiniek budú prázdne miesta. Nebude celá rodinka spolu sa tešiť vianočným sviatkom, budú chybovať mnohí z tých, ktorých by sme radi darkom prekvapili. Ale jako my v duchu budeme cítiť našich bojujúcich hrdinov medzi nami, tak aj oni tam na ďalekých bojištiach v duchu predstavia si kružok svojich milých, budú na nich myslieť, budú sa aspoň na okamih cítiť medzi nami. Našou povinnosťou je, aby sme našim hrdinom tento milý okamih urobili ešte milším, ešte sladším, preto «Vojsko napomáhajúci úrad honvédskeho ministerstva» a «Oddelenie Červeného kríža pre milodary» s vyzvaním obracia sa ku širokému obecenstvu o vianočné dary pre našich hrdinov.

Od vypuknutia vojny už viackrát sme sa obrátili s prosbou ku nášmu obecenstvu o pomoc, o milodar pre našich hrdinov. A naše prosiace slová nikdy neodznely bez účinku. Pevne veríme, že sa to nestane ani teraz. Všetci cítíme, čím sme podlžní našim hrdinom a vieme, že sotva kedy bolo treba takými skutkami dokazovať našu dobročinnosť naproti našim spolubližným, ako je to potrebné teraz.

Každý nech dá toľko, koľko mu srdce káže, koľko môže, ale nech nechýbuje obeť ani jedného, veď tým na Vianoce pripravíme radosť našim milým hrdinom.

Tu do laskavej pozornosti odporúčame vyzvanie, ktorým sa Vojsko napomáhajúci úrad a Oddelenie Červeného kríža pre milodary obracia ku širokému obecenstvu.

Vianoce na bojišti.

Blížia sa druhé Vianoce, ktoré našich synov najdu ďaleko od rodinného kruhu, v pustých streleckých zákopách. Či môžeme my, čo sme doma zostali, sláviť

Vianoce bez toho, aby naša myseľ, láska a naše dary nezalietly k nim?

A nech vedia čím prv, že nám deň narodenia Syna Božieho toho roku len tak môže byť sviatkom, keď ten aj im našimi milodarmi urobíme sviatkom.

Keď ich srdcia s našimi v láske spolu bijú; keď plameň ich oduševnenej, sebaobetavej hrdinskosti s vianočnými plameňami radosti o závod plápolá; keď sa naše modlitby za nich povznesú do neba a naše myšlienky s nežnou rozpomienkou zaletia k nim, oni žive cítia mravnú silu svojej veľkej vlasti brániacej práce a ich ocelové ranemo, ocelové srdce, ocelové odhodlanie strachom naplní našich nepriateľov: vtedy, toto nech nám príde na um, z ich strašných strelných zákop vyletí biely holub, v zobáčku s olivovou ratolesťou, donesúc svetu túžený, požehnaný pokoj.

Preto sa obraciame ku krajinskému obecenstvu, ktoré je horlivejšie než bárske na svete v obetovaní na oltár národnej obetavosti.

Vojsko napomáhajúci úrad honvédskeho ministeri-
riuma a Oddelenie Červeného kríža pre milodary tohto roku spoločne budú vybavovať toto dielo lásky. Lebo dosavadné zkušenosti dokázaly, že takúto hromadnú úlohu len dľa dobre zostaveného plánu možno zdarne previesť. Lebo veď nejedná sa tu len o synov Uhorska. Bude to veľký vianočný sviatok bratstva: Uhria, Rakúšania, Nemci, Bulhari, Turci, ktorí na Balkáne spolu pracujú na veľkej dohre tejto svetovej tragedie, všetci sú zahrnutí do tohto uhorského národného vianočného sviatku.

Kto sa zpomedzi nás nechce v tomto sviatku zúčastniť?

Nech teda príde každý: aj ten, koho hrdina tam von bojuje, preto, že je tam jeho hrdina; aj ten, kto tam nemá nikoho, preto, že nemá tam nikoho. A nikto nech neni taký sebecký, že svojmu príbuznému chce poslať osobite dar. Vieme s lanských Vianoc a z iných zkušeností vojny, že takýto dar aj v inom čase ťažko a pozde dojde na svoje miesto. A ako ešte v štedré dni vianočné, keď je poštová premávka stonásonne obťažaná.

To bude úplná vianočná radosť, keď každý, kto dojatý myslí na našich bojovníkov, svoj peňažný dar pošle na našu adresu. Lebo takto všetci razom, iste dostanú čo možno to najlepšie a najchytřejšie.

V Štedrý večer na vianočných stromkoch nemôže vzplanúť toľko plameňom a na nebi toľko hviezd, koľko srdce za našich vojakov zaklope, koľko rúk sa vystre s darom svojej lásky a koľko vojenských duší sa ulaví myšlienkou že veľkí, malí, bohatí a chudobní uhorského národa posnášali svoje haliere, aby lesk, blaho sláva a teplota svätých Vianoc prenikly srdce aj toho, kto dar prijíma a aj toho, kto ho posíla.

Budapešť, v októbri 1915.

Správca Vojsko napomáhajúceho úradu:

Hermann Kirchner,
c. k. podmaršall.

Každá peňažná zásielka obecaná na vianočné obdarenie vojakov na riadnej poštovej poukázke má sa adresovať na Uh. kráľ poštovú sporiteľnu (Budapešť, V., Hold-uteza), ale je nevyhnutne potrebné, aby zasielateľ na strižku poukázky napísal nasledovné slová: Vianočné milodary na účet čísla 8880.

Prosíme darcov, aby nakoľko možno takýto spôsob použili pri posielaní peňazí, ale milodary možno poslať aj na Vojsko napomáhajúci úrad honvédskeho ministerstva (Budapest, Lipót-körút 1.), ale v každom páde treba poznamenať, že sa obnos posielala na vianočný stromček pre vojakov.

Listy narukovaných Spišských Magurčanov z bojišta.

Richvaldský gazda Michal Duda Vojtkov, ktorý teraz pri Korps Municionsparku koná vojenskú zlužbu, píše v svojej 9. oktobra datovanej táborskej karotke svojmu duchovnému: Pochválen Pán Ježiš Kristus! Moj Duchovný Otče! Ich 2. okt. písanú karotku dostal som včera i knižičku: Svatý Jur, vzor kresťanských vojakov aj litánie k Božskému Srdcu Ježišovému. Ja som chvála Bohu zdravý. Srdečne ich pozdravujem pán velkomožný a ďakujem im za všetko čo mi poslali. Leť karotko ako vták a pozdrav tam tých štrnásť starých regrutov na stokrát! S Bohom dovidenia. Kráľovna presväteho Ruženca, Velká Pani a Kráľovna Uhorska pomáhaj nám.

Hafčanský gazda Ondrej Kromka, rezervný obecný vojak 32. jagerskeho bataillonu v svojej 15. oktobra datovanej táborskej dopisnici píše svojmu richvaldskému duchovnému: Milý Otče Duchovný! Tak im pišem páru slov. Ja som chvála Bohu zdravý. To číslo «Kresťan»-a som dostal. Pišem im, že sa nám podarilo Rusa vrátiť pri jeho veľkých ztratoch. Strašné bitky sme mali štyri dni. Velo sme zajali aj velo zabitých mal, bo on prišiel na nás, ale musel cúvnuť dozad. To je pri vode Stypa Sokolow (Galicia). Keby Pán Boh dal, žeby som sa dočkal toho krajana; jak som vyšiel z Podolinea, to som ešte nevidel od nás nikoho. Tak s Bohom sa majú.

CHYRNIK.

Z biskupstva košického. Z Košíc píše: Osvietený pán biskup dr. Augustin Fischer Colbrie vymenoval dr. Emila Sebeczkyho, profesora bohoslovie, Jána Duseheka, farára z Alsómislye a Tomáša Bujnovszkyho, direktora opravného ústavu v Baranyánadasd za radečov košickej svätej stolice. Karol Antal, titulárny kanonik, dekan-farár obce Hernádtihany, 24. oktobra slúžil diamantovú svätú omšu; 83 ročný duchovný už 45 rokov spravuje s veľkým zdarom svoju farnosť. Košický biskup značil na tretiu uhorskú válečnú požičku 30.000;

Barna Tost, radca svätej stolice, 2500, košický rád sv. Ursuly 16.000, košické rim. kat. náboženské základiny 40.000, košický patronášsky spolok 6000, košický katolícky tovaryšský spolok 6300 korún, Melchior Takács, prepoš v Jászovári, značil v mene Premonštratensov 200.000 korún.

Načo sa obracajú katolícke kňazské majetky? Z Berlína oznamujú: Pozňanský knieža arcibiskup Dalbor obetoval k ulaveniu biedy obyvateľov Rusko-Polska 30.000 mariek. — Vacovský biskup gróf Karol Csáky z príležitosti svojich menín obetoval pre rozličné spolky a ústavy 4000 korún. — Jagersky arcibiskup Ludvik Szmrecsányi daroval na ciele Červeného Kríža 1000 korún. — Prešovský kanonik Ján Dotter z tej príležitosti, že ho kráľ vymenoval za kanonika prešporskej kapituly, daroval kňazskému penzijnému fondu ostrihomskej arcidioecese 1000 korunovú štátnu obligáciu válečnej požičky. Jeho eminencia kardinal knieža-primas dr. Ján Csernoch vyslovil mu za to svoje uznanie. — Ostrihomsky kanonik Teofil Klinda, obetoval na válečné ciele Katolíckeho Karitátu 100 korún. — Jozef Téglásy poslal uhorským Salézianom 100 korún.

Prešovské cirkevné značenia. Z Prešova oznamujú: Prešovský gr. kat. biskup Štefan Novák, značil z biskupského základného majetku na tretiu uhorskú válečnú požičku jeden million korún, prešovská gr. kat. kapitula polmilliona korún, základiny prešovskej gr. kat. katedrály 200.000 korún.

Zvony kaločskej arcidioecese. Kaločská arcibiskupská arcidioecesa ponúkala na válečné ciele 498 zvonov, ktoré vážia asi 125 tisíc kilogramov.

Cirkevné sbierky pre zmrzačených vojakov. Z Ostrihomy oznamujú: V kostoloch ostrihomskej arcidioecese sriadená sbierka priniesla pre zmrzačených vojakov, ktorí stali sa práceneschopnými vo vojne, 34.000 korún.

Rožňavský biskup za válečnú požičku. Osvietený pán biskup Ludvik Balás, v svojom 18. obežnom liste vyzýva svojich kňazov a veriacich, aby urobili všetko možné v záujme zdaru tretej válečnej požičky.

Polmilliona zarobil na dvatisíc prasatoch. Istý majiteľ mlyna v obci Békésesaba kúpil v jaseň minulého roku od pánstva Almássyho 2000 prasiat za 200.000 korún. Prasatá dal v Kamenolome v Budapešti vykrmiť a teraz predal ich za jeden million 600 korún. Vykrmenie ošípaných stalo asi 800.000 korún, predavač zarobil teda na tých 2000 prasatoch asi 600.000 korún.

Hrdinská smrť jedného grófa. Husársky kapitán gróf Ján Woracziezky pri jednom útoku hrdinskou smrťou zomrel na severnom bojišti.

Hrozné nešťastie v Paríži. V hlavnom meste Francúzska bol v jednej ulici veľký výbuch. Štyridsať ľudí prišlo o život, mnohí boli ranení. Niekoľko susedných domov sa svalilo. V dotýčnej čiastke mesta rozbil sa každý oblok.

Syn ministra v ruskom zajatí. Zpomedzi troch synov Jána Sándora ministra vnútra, ktorí slúžia pri

9. honvédhusárskom pluku, dostal sa najstarší Ján Sándor, ťažko ranený na ruskom bojišti, do válečného zajatia.

Chytený vojenský uprechlik. Z Košíc oznamujú: Cigán Ján Móre, ktorý pochádza zo stolice Szabolcskej, pred niekoľko týždňami utiekol z Košíc, kde konal vojenskú službu. V tieto dni chytila ho nyiregyházska polícia a oddala vojenskému veliteľstvu. Cez viac dní skrýval sa po taňách a žil z toho, čo ukradol okolitým gazdom.

Vyznačení Spišiáci. So strieborným odznakom chvály (Signum laudis) vyznačení boli: Štefan Máriássy, kapitán v 1. husárskom pluku; Aladar Ruffinyi, nadporučík v 6. jazdecko-delostreleckom oddieli; Zoltan Matyasovszky Zsolnay, nadporučík v 1. husárskom pluku; Ladislav Jóny, nadporučík v 14. husárskom pluku. — Signum Laudis dostali: František Brittig, kapitán v 67. pešom pluku; Otto Piovarcsy, nadporučík v 60. pešom pluku. — Jeho veličenstvo kráľ udelil za hrdinské chovanie sa pred nepriateľom barónovi Adorjanovi Wielandovi, kapitánovi cis. a kráľ. 16. husárskeho pluku a Kolomanovi Scholtzovi, majórovi 6. husárskeho pluku Signum Laudis na stužke medailly hrdiskosti. Za svoje výtečné služby preukázané oproti nepriateľovi dostal Signum Laudis i Štefan Scholik, nadporučík 6. jazdecko-delostreleckého pluku.

Výsledok univerzitných zápisov. Na budapešťanskú vedeckú univerzitu dalo sa zapísať 3600 poslucháčov. V čas pokoja mala univerzita vyše 8000 poslucháčov, teraz klesol počet nižšie polovice, lebo mládež vojenskú službu koná na bojišti.

Šťastlivý jager. Spišsko-novovessky honvédsy kapitán Zoltán Jelenffy, pred nedávnom zastrelil v Liptove jednu kamzicu a pri ostatnej spišskonovovesskej polovačke zastrelil behom jednej hodiny dvoch krásnych vyvinutých jeleňov.

Z Vysokých Tatier. Pri Štrbskom plese pracuje pri vystavení útraty novej kaviarne 30 srbských zajatcov; výstavné útraty novej kaviarne majú obnášať asi 300.000 korún. V Tátraszéplaku v nemocnici Červeného Kríža umiestneno je 70 vojakov; počet kúpeľných hostí je ešte vyše sto. Zo Starých Smokovec preložili domoveň pre officierov nemocných na plúca do Nového Smokovca, kde teraz poldruhasto hostí mešká. V Tatranskej Lomnici je tiež ešte vyše sto hostí. O takomto čase ešte nikdy nebolo tolko hostí v tatranských kúpeľoch. Ako znaky ukazujú, je vyhlad, že v týchto troch kúpeľoch zimná doba bude o mnoho lepšia, ako letná.

Svetozár Boroevič veliteľ armády, bývalý veliteľ košického 6. vojenského sboru, značil na tretiu uhorskú válečnú požičku 100.000 korún.

Za znovavystavenie karpátskych obcí. Stolica Somogyská odhlasovala na znovavystavenie spustošených karpátskych obcí 50.000 korún.

Kreštania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!

Mrtví a ranení.

(Pokračovanie.)

(Číslo, stojace za menom, označuje kompániu, v ktorej patričný slúžil. Za menom stojaci † znamená, že dotyčný zomrel a za menom stojaca písmena «z» znamená, že patričný je zajatý. Všetci, pri ktorých niet žiadnej poznámky, sú ranení.)

Z 26. spoločného pešieho pluku ostrihomského: Strelec J., Suchi Št, (Ebedec) 4, Szücs Adalbert (Kiskálna) 2, Szücs Ludvik (Nagysáró) 4, Suhánsky Michal (Bát) 12, Sumerák Pavel (Bát) 5 †, Svitáč Franc (Tild) 8, Tapolesányi Leo (Mellek) 4 †, Tesárski Ján (Apátmarót) 10 z., Tomaskó Augustin (Nagyülés) 5 z., Torma Štefan (Ipolyszakálos) 13, ranený a zajatý, Tóth Július (Ipolypásztó) 3, Tóth Štefan (Garamlök) 3 †.

Z nitrianskeho 14. honvédskeho pešieho pluku: Dömötör Béla kadet (Aranyosmarót), Mihálovits Ján kadet (Esztergom), Adamár Alexander (Kisülés), Ágh Michal (Néved) 11, Andok Michal (Kispalojta) 1. náhr. komp. z., Archel Ján (Cseke), Balázs Ján (Lehotka), Balázs Ludvik, Balázs Jozef, (Érsekujvár), Belányi Juraj (Ujlót), Bencsaty Ján (Garamszentbenedek), Benkó Šimon (Magasmajtény) †, Bozorád Jozef, Breos (?) Valent (Magasmajtény), Czigány Lukáč (Kistapolcsány) 1, náhr. komp. z., Ciglan Štefan Jozef (Magaslak) 6. z., Červeňák Ján (Garamtolmács), Dankó Jozef (Zsarnócatelep), Davičan Pavel (Zsirák, Hontm.), Dulai Andrej (Bélabánya) 8, Erdélyi Ján (Garamszentgyörgy), Evinger Franc (Letkés), Fábri Jozef (Nemeskosztolány) 1. náhr. kompánie, z., Ferenčin Štefan (Garammindszent) 2. náhr. komp. z., Fikszel Ján, Gyepes Štefan (Alsóbodók), Gyuris Juraj (Korpona), Gyurkovics Martin (Berecfalva), Hromada Štefan jedn. dobrov. kaprál (Nyitra), Izsold Ján (Garamkovácsi) z., Jakobovics Vincenc (Aranyosmarót) 1 †, Janek Imrich (Saskóvárálja), Jokale Andrej (Pálosnagymező) 9, ranený a zajatý, Kocnár Jozef (Nagyugróc), Kollár Martin (Kisvitéz) j. d. tit. kaprál 7, z.

(Pokračovanie nasleduje.)

●●●●●●●●

**Oznamy prijíma
administracia**

„Kreštan“

BUDAPEST,
Szentkirályi-utca 28.

●●●●●●●●

5 halierov

stoji poštová dopisnička, na ktorej môžete si pýtať môj hlavný 4000 vyobrazeniami ozdobený cenník, ktorý obsahuje bohatý výber osozných v domácnosti potrebných článkov, darov a každému pošle sa zdarma a franko.

Prvá dielňa hodín

JÁN KONRAD

c. a k. dvorný zásielca
BRÜX číslo 718. (Čechy.)

Echt nicklové vačkové hodinky K 4.20, 5.—. Strieborné K 8.40, 9.50. Nicklové budičky K 2.90. Hodiny s kukučkou K 7.85. Pendlové hodiny K 9.—.

Zasielanie s poštovou dobierkou. Zámena povolená, alebo návrat peňazí.